

Συναισθήματα στον αρχαίο κόσμο (ΔΙΔΑΣΚ. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΡΟΛΗ)

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού θα μελετήσουμε τα συναισθήματα των αρχαίων (π.χ. έρωτας, μίσος, θυμός, φόβος, φθόνος, αγανάκτηση, όνειδος, ευγνωμοσύνη, έλεος, οίκτος), όπως αυτά εκφράστηκαν σε επίπεδο προσωπικό, κοινωνικό και πολιτικό. Σημείο αφετηρίας μπορούν να αποτελέσουν κείμενα (π.χ. *Ιλιάδα* του Ομήρου, *Ρητορική* του Αριστοτέλη, *De ira* του Σενέκα, *Περὶ ἀοργησίας* του Πλουτάρχου), τα οποία έχουν θεωρηθεί από τους μελετητές κομβικά για την προσέγγιση του θέματος. Μπορούν να συνεξεταστούν, επίσης, οι μαρτυρίες από αρχαιολογικά ευρήματα (π.χ. γλυπτά, τραγικές μάσκες, αγάλματα) ευρύτερης χρονικής περιόδου. Με τον τρόπο αυτόν, ανάμεσα στα άλλα θα αντιληφθούμε πώς οι κοινωνικές συμβάσεις, τα θρησκευτικά πιστεύω, οι φιλοσοφικές ιδέες και η παιδεία καθόρισαν την έκφραση των συναισθημάτων μας και ενδεχομένως πώς αντίστροφα καθορίστηκαν από αυτά. Μελετώντας τα συναισθήματα των αρχαίων, μπορούμε να κατανοήσουμε και να προβληματιστούμε σχετικά με τον τρόπο που σήμερα εκφράζουμε και διαχειριζόμαστε τα συναισθήματά μας.

Όψεις του ελληνορωμαϊκού κόσμου μέσα από αρχαίους φορείς γραφής (ΔΙΔΑΣΚ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ)

Στο σεμινάριο αναλύονται ποικίλες όψεις του ελληνορωμαϊκού κόσμου μέσα από τους αρχαίους φορείς γραφής που διασώζουν κείμενα της ελληνικής και της λατινικής γραμματείας (παπύρους, όστρακα, πρώιμες περγαμηνές, πινακίδες κ.ο.κ.). Ένας μεγάλος αριθμός κειμένων φωτίζει λιγότερο γνωστές περιοχές του ελληνορωμαϊκού κόσμου. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται σε πτυχές της ελληνορωμαϊκής κοινωνίας που είναι λιγότερο γνωστές στο ευρύ κοινό.

Ο έρωτας στον αρχαίο κόσμο (ΔΙΔΑΣΚ. ΒΑΙΟΣ ΒΑΙΟΠΟΥΛΟΣ)

Ενδεικτικές θεματικές του μαθήματος: Ο έρωτας στην αρχαία μυθολογία και θρησκεία. Ο φιλοσοφικός στοχασμός περί έρωτος. Όψεις της ερωτικής ζωής στην αρχαιότητα (γάμος και παλλακεία, παιδεραστία, πορνεία και εταίρες). Τοπικές ιδιαιτερότητες και χρονικές μεταβολές της ερωτικής καθημερινότητας στον αρχαίο κόσμο. Ο έρωτας στην αρχαία τέχνη. Ο θεσμός του συμποσίου ως βασικό στοιχείο της ερωτικής ζωής. Έρωτας και πολιτική σε αρχαία Ελλάδα και Ρώμη. Ο έρωτας των ποιητών. Η ερωτική θεματική στη μυθοπλαστική πεζογραφία και τα

ερωτογραφικά εγχειρίδια. Μορφές ερωτικής μαγείας στον αρχαίο κόσμο (ερωτικά φίλτρα και ξόρκια, κατάδεσμοι). Από τον έρωτα ως στοιχείο της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας στη χριστιανική αγάπη.

Θρησκεία, λατρεία και μαγεία στον ελληνορωμαϊκό κόσμο (ΔΙΔΑΣΚ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ)

Η σχέση των ανθρώπων του αρχαίου κόσμου με το μεταφυσικό εντοπίζεται σε δύο χώρους φαινομενικά αντίθετους μεταξύ τους. Ο ένας χώρος αφορά στη θεραπεία της θρησκείας των Ολύμπιων θεών και των ημίθεων απογόνων τους, των ηρώων της μυθολογίας. Ο άλλος χώρος αφορά την έλξη τους προς εναλλακτικές μορφές και εκφράσεις πίστεως. Οι εκφράσεις αυτές είναι εξίσου γνωστές και ευρέως διαδεδομένες και περιλαμβάνουν τις μυστηριακές λατρείες (όπως τα Ελευσίνια μυστήρια) και τη μαγεία. Οι πρώτες υπόσχονταν στους μνημένους πρόσβαση σε αποκλειστική γνώση και ιερή σοφία, συμπεριλαμβανομένης γνώσης για τη μετά θάνατον ζωή. Η προσφυγή στη μαγεία, κοινή πρακτική στην καθημερινή ζωή των Ελλήνων και των Ρωμαίων, οδήγούσε στην εξοικείωση με μεταφυσικές πρακτικές μέσω των οποίων άνδρες και γυναίκες πίστευαν πως μπορούσαν να επηρεάσουν τη φυσική τάξη του κόσμου και να πείσουν ή να εξαναγκάσουν άλλους ανθρώπους, ή ακόμη και τους θεούς, να ικανοποιήσουν τη θέλησή τους. Εξετάζοντας σε βάθος τόσο τις μυστηριακές λατρείες όσο και τη μαγεία, αλλά και τη σύγκλισή τους σε αρκετές περιπτώσεις, θα καταστεί σαφές ότι ούτε τα μυστήρια ούτε οι μαγικές πρακτικές ήταν στην ουσία τους περιθωριακές. Αντίθετα, αποτελούσαν ουσιαστικό μέρος της κοινωνικής και πολιτισμικής εμπειρίας των ατόμων και των κοινοτήτων στον ελληνορωμαϊκό κόσμο της αρχαιότητας.